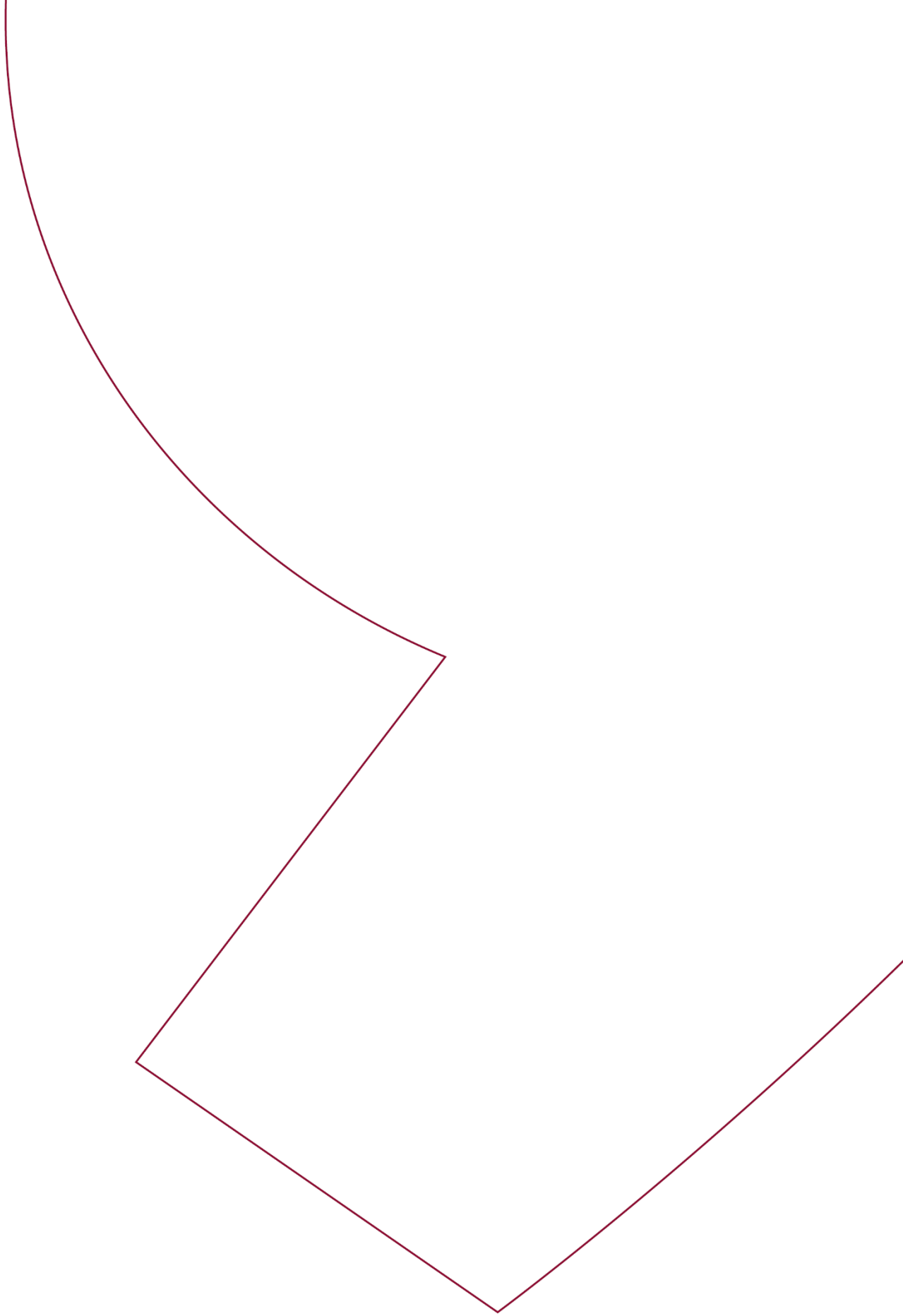

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding Social Work
voltijd/deeltijd

Fontys Hogeschool

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeeon.nl
info@hobeeon.com

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding Social Work
voltijd/deeltijd

Fontys Hogeschool

ISAT: 34116

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

24 maart 2025

Auditpanel

P. Wildschut MEd

Dr. K. Landsbergen

drs. E. Luttik

D. Schutz

Secretaris

J. Koot

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	8
5.	EINDOORDEEL	22
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	24
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	25
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	29
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	30

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Fontys Hogeschool
Status instelling	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief
NAAM OPLEIDING (zoals in RIO)	Social Work
Opleidingscode (ISAT)	34116
Onderdeel	Gedrag en maatschappij
Oriëntatie opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Graad en titel	Bachelor of Social Work (BSW)
Aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerrichtingen en specialisaties	Zorg - GGZ Jeugdzorgwerker Welzijn & Samenleving
Locatie	Eindhoven
Varianten	Voltijd, Deeltijd
Joint programme	NVT
Onderwijstaal	Nederlands
Werkt de opleiding met leeruitkomsten, en zo ja, in welke varianten van de opleiding?	Nee
Datum audit / opleidingsbeoordeling	10 oktober 2024

2. SAMENVATTING

De opleiding Social Work leidt studenten op tot sociale verbinders en veranderaars met een warm hart en een koel hoofd. Studenten krijgen een brede basis mee en kiezen in jaar 3 voor de afstudeerrichting Zorg – GGZ, Jeugdzorgwerker of Welzijn & Samenleving. Studenten kunnen ook breed afstuderen, ze kiezen dan elementen uit alle drie de afstudeerrichtingen.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding hanteert zeven eindkwalificaties die de kern van het beroep omvatten. Het auditpanel zag een schematisch overzicht waarin de opleiding de samenhang aantoonde tussen deze eindkwalificaties en de tien landelijke kwalificaties, de Dublin Descriptoren en het Europees Kwalificatie Raamwerk (EQF). Het panel vindt de beoogde leerresultaten voldoende specifiek en aansluiten op de eisen van het beroep.

De opleiding heeft vanwege verschillende ontwikkelingen (waaronder het veranderende sociale domein) nieuwe eindkwalificaties geformuleerd die zullen worden ingevoerd vanaf studiejaar 2025-2026 (deeltijd) en 2026-2027 (voltijd). Twee van de nieuwe kwalificaties zijn nog onderbelicht in de huidige eindkwalificaties. De opleiding en het lectoraat zijn bezig dit aan te passen.

De opleiding heeft een visiedocument waarin onder andere staat dat de opleiding sociaal werkers op wil leiden met een warm hart en een koel hoofd. Een passende visie die bij iedereen binnen de opleiding leeft, vindt het panel.

Afstemming met vakgenoten vindt onder andere plaats door deelname aan het landelijk opleidingsoverleg met alle Social Work opleidingen. Ook heeft de opleiding veel contact met het werkveld, onder andere over de eindkwalificaties. Het auditpanel sprak de werkveldcommissie en was erg te spreken over de werkveldpartners die zij ontmoette. Wel roept het panel de opleiding op om de opleidingsdoelen te blijven toetsen aan de veranderende samenleving, zowel nationaal als internationaal.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoet' op standaard 1 voor beide varianten.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

In het didactisch concept van de opleiding staan Real Life Challenges centraal: studenten gaan aan de slag met integrale opdrachten waarbij de docent als coach en expert aanwezig is en rebelse wijsheid bij de studenten stimuleert. Het auditpanel is erg te spreken over de leervisie van de opleiding en ziet deze terug in het onderwijsprogramma. Wel vindt het panel de term rebelse wijsheid wat vaag, en raadt de opleiding aan deze term te expliciteren in het didactisch concept.

De inhoud van het curriculum is opgezet rond de vier leerlijnen i) Vaardigheden, ii) Theorie, iii) Professionalisering en iv) Praktijk en Onderzoek. In jaar 1 ligt de nadruk op basiskennis en -vaardigheden en jaar 2 bevat verdiepende, generieke kennis en vaardigheden. Vanaf jaar 3 staat de professionele verdieping van de student centraal. Studenten kiezen een afstudeerrichting (Zorg – GGZ, Jeugdzorgwerker, Welzijn & Samenleving) of kiezen ervoor om breed af te studeren. Studenten kiezen een minor en volgen in jaar 3 en 4 modules rond specifieke thema's. Verder staat jaar 4 in het teken van het afstuderen.

De opleiding kiest er bewust voor om studenten breed op te leiden, maar heeft wel de focus op samenlevingsopbouw, dat hoort bij de afstudeerrichting Welzijn en Samenleving. Het panel is te spreken over de moeite die de opleiding doet om het profiel Welzijn en Samenleving op de kaart te zetten. Wel roept het auditpanel de opleiding op om concrete mogelijkheden en acties te onderzoeken om het profiel Welzijn en Samenleving beter op de kaart te zetten.

Thema's binnen het profiel Welzijn en Samenleving komen nu vooral aan bod binnen het lectoraat, terwijl deze thema's ook binnen het onderwijsprogramma aan bod dienen te komen, aldus het panel. Het panel beveelt de opleiding daarom aan de koppeling tussen het lectoraat en het onderwijs te versterken.

Praktijkleren staat centraal in de opleiding. Een vorm van praktijkleren is de Professionele Werkplaats (PW): authentieke hybride leeromgevingen waarin studenten leren en innoveren samen met andere studenten, ervaringsdeskundigen, docenten en medewerkers van de organisatie. Het auditpanel is erg te spreken over de PW, studenten worden zo weggehaald van achter hun bureau en staan direct in de praktijk. Wel raadt het panel de opleiding aan om meer PW's te creëren, met name in het welzijnswerk.

Het stimuleren van rebelse wijsheid komt zowel in de theorie- als in de praktijkvakken aan bod. Het auditpanel mist zoals gezegd duiding rond dit begrip. Ook zag het panel dat rebelse wijsheid in het programma vooral aan bod komt op micro niveau. Het auditpanel beveelt de opleiding aan om in opdrachten ook te focussen op meso- en macroniveau.

Onderzoekend vermogen staat centraal in de Praktijk en Onderzoek leerlijn, hierin gaan studenten aan de slag met het onderzoeken van sociale vraagstukken. Ook is er op het gebied van onderzoekend vermogen een verbinding met de lectoraten. Het auditpanel is te spreken over het werk van de lectoraten maar ziet nog wel ontwikkelpunten. Zo zouden studenten onderzoekopdrachten kunnen uitvoeren bij het lectoraat, maar zij doen dit nog niet.

Het auditpanel constateert dat er voldoende en gekwalificeerde docenten zijn om studenten op te leiden tot sociaal werkers, veel ook met praktijkervaring in het werkveld van zorg en welzijn. Ook is er aandacht voor de professionele ontwikkeling van docenten, onder andere op het didactisch vlak. Hiervoor worden verschillende trainingen gegeven. Studenten zijn erg tevreden over de docenten en de studiebegeleiding. Zij waarderen hun betrokkenheid en inhoudelijke kennis. En ook het auditpanel is onder de indruk van de bevologenheid van de docenten.

Het auditpanel komt mede door bovengenoemde positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2 voor beide varianten.

Standaard 3. Toetsing

Het auditpanel zag dat de opleiding in de Onderwijs- en examenregeling aantoont dat de eindkwalificaties samenhangen met de competenties uit het landelijk beroepsprofiel, worden gedekt in het curriculum en welke toetsing daarbij hoort. In toetsmatrijzen geeft de opleiding de koppeling tussen de leerresultaten en de eindkwalificaties weer. Het panel vindt dit overzichtelijk weergegeven.

Bij toetsing binnen de opleiding wordt zoveel mogelijk uitgegaan van authentieke beroepstaken en -producten. Afhankelijk van de toetsvorm (schriftelijke toets, mondelinge toets of performance assessment) is de beoordeling analytisch of holistisch.

Het auditpanel zag dat de opleiding verschillende maatregelen neemt om te zorgen dat toetsing valide, betrouwbaar en transparant is. Zo worden toetsen ontwikkeld met het vierogen-principe en zorgt de onderwijs en toetscommissie (OTC) er middels instructies en formats voor dat toetsen op eenzelfde wijze geconstrueerd worden. Ook weten studenten door middel van een toetsmatrijzen, de toetsopdracht en beoordelingscriteria wat er van hem verwacht wordt. Binnen de OTC en de examencommissie vindt regelmatig kalibratie plaats. Er worden werkstukken besproken en ook naar de interpretatie gekeken van de rubrics.

Het auditpanel trof een kundige examencommissie die 'in control' is. De opleiding gaat van analytisch beoordelen steeds meer richting holistisch beoordelen. De examencommissie, en ook de OTC, pakken hun rol hierin goed op. Wel moeten volgens het panel de veelheid en verscheidenheid aan toetsen en beoordelingen in rubrics tegen het licht gehouden worden om de navolgbaarheid van de beoordelingen te vergroten en te waarborgen.

Het eindniveau wordt getoetst in de toetsen Eindfase Praktijk, het Afstudeerproject en de toetsen Professionalisering en Supervisie. Studenten studeren af op het gekozen profiel (Zorg – GGZ, Jeugdwerker of Welzijn & Samenleving) of het brede profiel. Alle zeven eindkwalificaties worden met de toetsen Eindfase Praktijk en Afstudeerproject beoordeeld, waarbij in de Eindfase Praktijk de nadruk ligt op het handelen als sociaal werker in de praktijk en bij het Afstudeerproject de nadruk ligt op de rol van de sociaal veranderaar. Studenten sluiten beide afstudeerwerken af met een criteriumgericht interview. Het auditpanel beveelt de opleiding aan om examinatoren een assessorentraining te laten volgen, dit komt het holistisch bevragen en beoordelen ten goede.

Het panel keek naar vijftien eindwerken en bijbehorende beoordelingen (van zowel voltijd- als deeltijdstudenten). Het auditpanel was het in bijna alle gevallen eens met de gegeven beoordelingen. Wel ontbrak volgens het panel soms aan navolgbaarheid in de beoordelingen. De opleiding zit in een overgang van analytisch naar holistisch beoordelen en is hierin nog zoekende. Het panel merkt dat de juiste gesprekken gevoerd worden en dat de examencommissie dezelfde zaken als het panel constateert. Het panel heeft er dan ook vertrouwen in dat de opleiding in staat is de concretiseringsslag te maken.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel voor standaard 3 voor beide varianten tot het oordeel 'voldoet'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditpanel bekeek van 12 voltijdstudenten en van 3 deeltijdstudenten het afstudeerproject. Van 5 van deze studenten (4 voltijd en 1 deeltijd) bekeek het panel ook de Eindfase Praktijk c.q. het portfolio. Het auditpanel zag het hbo-bachelorniveau terug in de eindwerken en was vooral te spreken over de relevante onderwerpen, de heldere probleemaanpakken en de sterke analyses van die problemen. De rebelse wijsheid kwam in de eindwerken minder goed naar voren. Als de reflectie meer methodisch vormgegeven wordt, is er ook meer ruimte om hierop te reflecteren.

Alumni en het werkveld zijn tevreden over het niveau waarmee afgestudeerden de opleiding verlaten.

Het auditpanel komt voor deze standaard tot het oordeel 'voldoet' voor beide varianten.

Eindoordeel:

Mede dankzij de heldere visie en het praktijkgerichte onderwijsprogramma van de opleiding, het hbo-bachelor waardige eindniveau van de afstudeerwerken, de bevroegen docenten en tevreden studenten concludeert het panel dat de opleiding haar ambities volledig waarmaakt.

Omdat het panel alle standaarden voor beide varianten als 'voldoet' beoordeelt, komt het op basis van de beslisregels van de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de bacheloropleiding Social Work als geheel tot het oordeel 'positief'. Het panel adviseert de NVAO om de accreditatie van de opleiding Social Work van Fontys Hogeschool te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 24 maart 2024.

3. INLEIDING

Clustervisitatie visitatiegroep HBO Bachelor Social Work

De visitatiegroep HBO Bachelor Social Work bestaat uit negen opleidingen, aangeboden door acht hogescholen. Het betreft acht bacheloropleidingen Social Work en één Ad-opleiding Sociaal Werk. Hobéon begeleidt drie hogescholen bij de accreditatie binnen dit cluster. In de auditpanels is gezorgd voor overlap van panelleden, die meerdere audits in het cluster uitvoeren.

Positionering van de opleiding binnen de onderwijsinstelling

De opleiding Social Work valt onder het instituut Fontys Sociale Studies (FSS), dat naast deze opleiding ook de Associate Degree Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en de bachelor Theologie / Geestelijke begeleider (deze laatste sinds 1 januari 2024) aanbiedt. Het instituut kent verschillende docententeams, een managementteam (MT), een instituutsmedezeggenschapsraad (IMR), een opleidingscommissie (OC), een examencommissie, een onderwijs- en toetscommissie (OTC, vanaf 2023, daarvoor was er een aparte curriculum- en toetscommissie), team onderwijssteun en een ondersteunende staf. Binnen het instituut zijn twee lectoraten actief: het lectoraat Sociale Veerkracht en het lectoraat Inclusieve Regio.

Binnen FSS werken de opleidingen vanuit learning communities (leergemeenschappen); studenten, docenten, burgers, het werkveld, alumni en de lectoraten werken vanuit kennis en onderzoek aan impact op het sociaal functioneren van mensen, de kwaliteit van samenleven en sociaal beleid. FSS wil in dit gezamenlijke leerproces rebelse wijsheid, professionele moed en bezieling bij studenten en docenten stimuleren.

Actuele ontwikkelingen in het sociaal domein

Het sociaal werk is volop in ontwikkeling. De drie meest urgente thema's zijn¹:

- Klimaatverandering
- Migratie
- Digitalisering

Daarnaast wordt de verzorgingsstaat steeds verder afgebouwd. Een gevolg daarvan is het meer samenwerken met gemeenschappen en vrijwilligers. Hierdoor komt er meer aandacht voor wat mensen zelf vanuit gemeenschappen, buurten en wijken kunnen. Er is dus sprake van een terugkeer van samenlevingsopbouw en een roep om meer opbouwwerkers.

De Brainportregio (Tilburg, Eindhoven, Helmond en Venlo), waar de opleiding is gehuisvest, brengt daarnaast ook specifieke vraagstukken met zich mee. Steeds meer expats vestigen zich in deze regio, wat verschillende sociale gevolgen met zich meebrengt, onder andere op het gebied van integratie en veranderende leefomgevingen. Daarnaast is in de Brainportregio een groei in het aantal dak- en thuislozen.

Karakteristieken van de opleiding

De toenemende aandacht voor gemeenschapskracht en samenleven vraagt om meer samenwerking tussen disciplines, samen met inwoners en gemeenschappen en meer sociaal werkers die collectief kunnen werken, maar die ook onbedoelde negatieve effecten van sociaal beleid en uitvoeringspraktijken signaleren, agenderen en adresseren. Mede hierom heeft het instituut sinds 2022 de visie om met een op 'impact gerichte learning community te werken aan een nieuw sociaal fundament'. We 'leiden sociale verbinders en veranderaars met een warm hart en koel hoofd op. Zij leren werken vanuit de brede basis van het sociaal werk. Ze bieden maatschappelijke ondersteuning en werken met burgers aan sociale verandering'².

De opleiding gaat uit van een brede basis van het sociaal werk en studenten studeren af als breed opgeleide sociaal werkers. Wel kiezen studenten in jaar 3 een afstudeerrichting, al dan niet met beroepsregistratie:

- Zorg – GGZ
- Jeugdzorgwerker

¹ Volgens het Europees congres van de European Association of Social Work(ers) in april 2024.

² Zelfevaluatie FSS Bachelor Social Work 2024

- **Welzijn & Samenleving**

De opleiding biedt studenten ook de mogelijkheid om breed af te studeren, zonder dat zij in jaar 3 een keuze maken voor één van de drie afstudeerrichtingen. Studenten in deze richting kiezen zelf welke elementen uit welke profielen ze willen volgen. Door de groeiende behoefte aan sociaal werkers die collectief kunnen werken, vindt de opleiding het belangrijk om meer studenten te interesseren voor het profiel Welzijn & Samenleving. Het aantal studenten dat voor dit profiel kiest, is zowel binnen FFS als landelijk, nog laag.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie

De opleiding is continu in ontwikkeling. Hieronder een greep uit de ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie:

- Sinds 2021 is er binnen FFS een nieuwe organisatiestructuur ingevoerd. Zo zijn er vier docententeams ingericht, gebaseerd op de waarden: democratie, sociale rechtvaardigheid, sociale duurzaamheid en diversiteit. Deze indeling zorgt voor meer inhoudelijke focus en draagt bij aan het bouwen van learning communities.
- Er zijn strategische projecten gestart binnen FFS op het gebied van professionalisering personeel, praktijkleren, profiel Welzijn & Samenleving en flexibilisering (inmiddels het programma Talentgericht Onderwijs).
- Zoals gezegd kiest de opleiding ervoor om in het curriculum meer nadruk te leggen op de breed opgeleide sociaal werker. De opleiding stimuleert voltijdstudenten om in de hoofd-fase minimaal twee complementaire praktijkplekken te kiezen (in plaats van anderhalf jaar op dezelfde plek te blijven) om een breder beeld van het beroep te krijgen. Ook kunnen studenten ervoor kiezen om “breed” af te studeren waarbij zij geen keuze hoeven maken tussen één van de drie profielen.
- Sinds studiejaar 2023-2024 krijgen studenten binnen het generieke onderwijsprogramma de mogelijkheid om zich de voor beroepsregistratie verplichte onderdelen eigen te maken. Voorheen ging dit middels minoren. Nu hebben alle studenten een vrije keuze voor een verdiepende of verbredende minor.
- Fontysbreed is in oktober 2021 de aftrap gedaan voor de ontwikkeling van Talentgericht Onderwijs (TGO) met als doel om in 2029 alle opleidingen flexibel aan te kunnen bieden. FFS is in 2022 gestart met het project Talentgericht Onderwijs. Taakgebieden (TG, grote eenheden van leeruitkomsten) met leeruitkomsten passend bij de ontwikkelingen binnen het beroep en de visie en missie van het instituut moeten zorgen voor een toekomstbestendig curriculum. Inmiddels zijn er taakgebieden met leeruitkomsten voor de opleiding geformuleerd en vastgesteld. Deze zeven taakgebieden en leeruitkomsten vervangen vanaf studiejaar 2025-2026 de huidige eindkwalificaties en indicatoren.

Opvolging aanbevelingen vorige accreditatie

Aanbeveling	Opvolging
Blijf nauwgezet volgen van de wensen van het (landelijke) werkveld met betrekking tot de vereisten aan een sociaal werker.	Hier geeft de opleiding onder andere opvolging aan door deel te nemen aan het Landelijk Overleg Opleidingen Social Work (LOOSW). Ook participeert de directeur van FFS in veel bestuurlijke overleggen en zijn de lectoren nauw betrokken bij landelijke ontwikkelingen.
Thema's in de propedeuse anders formuleren zodat het perspectief niet (te veel) naar het “ik” van de professional uitgaat, maar ook naar het perspectief van “de ander” en “de wereld”.	Vanaf studiejaar 2019-2020 zijn in het propedeusejaar de thema's aangepast. Ook is in de leerresultaten en in de inhoud van de lessen meer focus gelegd op het belang van de ander.
Probeer het ideale proces van werkplekleren zoals bij GGzE door te trekken naar andere stageplekken.	Sinds 2019 is er extra aandacht uitgegaan naar het opzetten van deze manier van werkplekleren, de Professionele Werkplaats

	(PW, zie de standaarden). FSS heeft inmiddels PW's bij intramurale instellingen, in de wijk en bij kleine maatschappelijke organisaties.
Zorg dat studenten oog houden voor de buitenwereld en actief aan de slag gaan met het uitvoeren van opdrachten en het oplossen van problemen, waarbij inwoners/cliënten actief betrokken worden.	In de visie en missie van de opleiding komt terug dat zij impactgericht wil samenwerken en leren in learning communities waarbij ook inwoners en andere stakeholders betrokken zijn bij projecten. In de afstudeerfase is de opleiding gaan werken met afstudeerprojecten i.p.v. -scripties. Daarnaast heeft een docent-onderzoeker een jaar lang in een 'actiewijk' gewoond en geparticipeerd.
Bekijk kritisch het beoordelingsformulier van het afstudeeronderzoek (de grote hoeveelheid punten waarover de examinerator een beslissing moet nemen) en bespreek of een dergelijk uitgewerkt formulier de kwaliteit van de beoordeling wel ten goede komt.	In studiejaar 2019-2020 is het beoordelingsformulier voor het afstuderen onder de loep genomen. Ook is het aantal ingangseisen gereduceerd. Vervolgens heeft een ontwikkelgroep het bekeken en ervoor gekozen het afstuderen vorm te geven als afstudeerproject. Studenten worden nu beoordeeld op onderzoekend vermogen, het proces en verantwoording van het verandertraject met alle gemaakte keuzes, het werken vanuit 'de bedoeling' van sociaal werk en de wijze waarop zij zich als sociaal werker profileren als innovatieve professional in de praktijk. Dat maakt dat de beoordeling en het beoordelingsformulier meer holistisch dan analytisch.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beoogde leerresultaten

De opleiding hanteert zeven eindkwalificaties die de kern van het beroep omvatten. Deze zijn geconcretiseerd in indicatoren op eindniveau. De eindkwalificaties sluiten aan bij de internationale definitie van 'Social Work' van de International Federation of Social Workers en de kwalificaties uit het Landelijke Opleidingsdocument Sociaal Werk (Vereniging Hogescholen, 2017). De zeven eindkwalificaties zijn:

1. De sociaal agoog handelt vanuit een professioneel normatief kader in de sociale context.
2. De sociaal agoog draagt bij aan het oplossen of het hanteerbaar maken van sociale vraagstukken.
3. De sociaal agoog activeert en versterkt individuen en groepen in hun context door de toepassing van sociaal agogische en creatief agogische methoden.
4. De sociaal agoog handelt interactief.
5. De sociaal agoog zet zijn persoonlijke kwaliteit in t.b.v. het zelfregulerende vermogen van de cliënt/burger.
6. De sociaal agoog is in staat om (situationeel) leiding te geven in diverse contexten.
7. De sociaal agoog werkt beleidsmatig, innoverend en ondernemend.

Het auditpanel zag dat de opleiding schematisch heeft weergegeven dat de zeven eindkwalificaties in samenhang zijn met de tien landelijke kwalificaties uit het landelijk opleidingsdocument Sociaal Werk. Ook staat in dit schema de koppeling met de Dublin Descriptoren en het Europees Kwalificatie Raamwerk (EQF). Het panel vindt de beoogde leerresultaten voldoende specifiek en aansluiten op de eisen van het beroep.

Vanwege alle ontwikkelingen en toenemende complexiteit van vraagstukken in het sociale domein en in het hbo is de opleiding gestart met het project Flexibilisering. Vanaf 2022 is dit project uitgebreid naar het programma Talentgericht onderwijs³. De opleiding heeft nieuwe kwalificaties geformuleerd in de vorm van taakgebieden (TG's) met eenheden van leeruitkomsten (LUK's) zodat de kwalificaties passen binnen de ontwikkeling van Talentgericht onderwijs. Deze nieuwe taakgebieden en leeruitkomsten zijn in maart 2024 vastgesteld en worden ingevoerd vanaf studiejaar 2025-2026 (deeltijd) en 2026-2027 (voltijd) en als volgt omschreven:

- A. Passend en doelgericht contact maken.
- B. Methodisch handelen in begeleiden, ondersteunen en activeren.
- C. Samenwerken met formele en informele belanghebbenden.
- D. Preventief werken en structureel werken: signaleren, agenderen en politiseren.
- E. Werken in complexe situaties en systemisch werken.
- F. Ondernemend en strategisch handelen
- G. Bevorderen van professionaliteit en innoveren van de beroepspraktijk.

³ Naam van het Fontys brede flexibiliseringsprogramma.

De onderwijs- en toetscommissie (OTC) heeft de huidige eindkwalificaties vergeleken met de nieuwe taakgebieden. De TG's en LUK's zijn inhoudelijk breder en dragen daardoor bij aan het meer in de breedte opleiden van Sociaal Werkers (zie ook inleiding). Waar de eindkwalificaties de taakgebieden A, B, C, F en G al goed dekten, constateert de opleiding dat de taakgebieden D en E onderbelicht zijn in de huidige eindkwalificaties. Ze komen wel aan bod, maar moeten meer een plek krijgen, het zijn onderwerpen die met name in het lectoraat terugkomen. De opleiding is mede hierdoor een sterkere verbinding aan het maken met het lectoraat zodat ook taakgebieden D en E aan bod komen in het onderwijs.

Eigen profilering en inkleuring

De opleiding heeft met het lectoraat Sociale Veerkracht, de (toenmalige) curriculumcommissie, examencommissie, Raad van Advies, Werkveldcommissie en een aantal studenten een visie op het beroep sociaal werk opgesteld (FSS visie op beroep Sociaal Werk). In dit visiedocument beschrijft de opleiding onder andere welke ontwikkelingen invloed hebben op het beroep, wat de internationale definitie is van Social Work, voor welke "bedoeling" de sociaal werker staat en de context waarbinnen de sociaal werker werkt. Ook is in dit document beschreven met welke attitude de sociaal werker dit doet (het 'hoe'), namelijk met een warm hart en een koel hoofd. Zo kunnen studenten de beste ondersteuning bieden aan mensen die zich (tijdelijk) in een kwetsbare situatie bevinden. Studenten leren met een warm hart aandacht te hebben voor het welzijn van anderen en tegelijk het hoofd koel te houden om ingewikkelde situaties binnen zorg en welzijn te ontrafelen. De opleiding begeleidt studenten bij het ontwikkelen van een professionele attitude volgens het FSS attitudeprofiel dat in 2017 is opgesteld. De vier kernwaarden die zijn uitgewerkt in dit profiel zijn: nieuwsgierig, dienstbaar, sociaal ondernemend en verbindend. Het auditpanel vindt de visie passend voor deze opleiding en zag terug dat deze leeft bij docenten en studenten.

Visie op onderzoek

De opleiding vindt het belangrijk dat studenten leren werken vanuit complexe sociale vraagstukken en een onderzoekende houding. Dit kunnen studenten onder andere doen in Professionele Werkplaatsen (PW's). Dit zijn hybride leeromgevingen waarbinnen onderwijs, onderzoek en de beroepspraktijk samenkomen. Professionals, studenten en docenten voeren samen sociaal werk taken uit. In steeds meer PW's werken meerdere disciplines samen. Het praktijkgericht onderzoek in de PW heeft altijd een relatie met verbetering van sociaal werk praktijken. In het afstudeerproject gaat de student vanuit onderzoeksvaardigheden en ontwerpgerichte aanpak aan de slag als sociaal veranderaar. Dit leidt tot een zelfgekozen beroepsproduct en/of casussen. Hierbij hebben zij de mogelijkheid zich te verdiepen vanuit de gekozen afstudeerrichting: Jeugd, Zorg-GGZ of Welzijn & Samenleving.

Afstemming met vakgenoten en werkveld

Afstemming met vakgenoten vindt onder andere plaats door deelname aan het landelijk overleg, waar alle Social Work opleidingen aan deelnemen.

Uitwisseling met het werkveld heeft de opleiding onder andere door de Raad van Advies en de Werkveldcommissie. De Raad van Advies van FSS bestaat uit een representatieve samenstelling van bestuurders van zorg- en welzijnsinstanties waar studenten na het behalen van hun diploma veelal werkzaam zijn. De Raad geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het instituut. Aan de Werkveldcommissie zijn tien werkveldpartners verbonden die samen de drie afstudeerrichtingen dekken.

De opleiding bespreekt de aansluiting van de opleiding op het werkveld met de Raad van Advies en de Werkveldcommissie. Ook adviseren deze commissies de opleiding over de eindkwalificaties.

Daarnaast werkt de opleiding samen met verschillende zorg- en welzijnsinstanties, regionale overheden, onderwijsinstellingen en landelijke en regionale inwonersinitiatieven.

Het auditpanel was erg te spreken over de werkveldpartners die zij sprak; zij trof kundige, bevlogen mensen die door de opleiding gehoord worden. Ook is het panel te spreken over de

actualiteit binnen het curriculum. Wel roept het panel de opleiding op om de opleidingsdoelen te blijven toetsen aan de veranderende samenleving, zowel nationaal als internationaal.

Weging en Oordeel voldoet

De opleiding hanteert 7 eindkwalificaties die de kern van het beroep omvatten. Het auditpanel zag een schematisch overzicht waarin de opleiding de samenhang aantoont tussen deze eindkwalificaties en de tien landelijke kwalificaties, de Dublin Descriptoren en het EQF. Het panel vindt de beoogde leerresultaten voldoende specifiek en aansluiten op de eisen van het beroep. De opleiding heeft vanwege verschillende ontwikkelingen (waaronder het veranderende sociale domein) nieuwe eindkwalificaties geformuleerd die zullen worden ingevoerd vanaf studiejaar 2025-2026 (deeltijd) en 2026-2027 (voltijd). Twee van de nieuwe kwalificaties zijn nog onderbelicht in de huidige eindkwalificaties. De opleiding en het lectoraat zijn bezig dit aan te passen.

De opleiding heeft een visiedocument waarin onder andere staat dat de opleiding sociaal werkers op wil leiden met een warm hart en een koel hoofd. Een passende visie die bij iedereen binnen de opleiding leeft, vindt het panel.

Afstemming met vakgenoten vindt onder andere plaats door deelname aan het landelijke overleg met alle Social Work opleidingen. Ook heeft de opleiding veel contact met het werkveld, onder andere over de eindkwalificaties. Het auditpanel sprak de werkveldcommissie en was erg te spreken over de werkveldpartners die zij sprak. Wel roept het panel de opleiding op om de opleidingsdoelen te blijven toetsen aan de veranderende samenleving, zowel nationaal als internationaal.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoet' op standaard 1 voor beide varianten.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren.

Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Programma

Leervisie

De opleiding werkt vanuit een sociaal constructivistische leervisie waarbij zij gebruik maakt van de zes didactische principes van Fontys Sociale Studies: Real Life Challenges (RLC), ervaringsgericht leren, regie op eigen leerproces, samen leren in een sharing community (ook wel learning community), de docent als procesbegeleider en expert en het stimuleren van rebelse wijsheid. Dit didactische concept noemt de opleiding Real Life Challenge onderwijs.

Deze Real Life Challenges (actuele, authentieke beroepsvraagstukken) staan centraal in het curriculum. Studenten werken in RLC-bijeenkomsten aan integrale opdrachten van een dagdeel.

Docenten geven tijdens deze bijeenkomsten in duo's les vanuit hun rol als coach en expert. Werkvormen binnen de RLC's zijn bijvoorbeeld workshops, vaardigheidstraining, presentaties en projectmatige opdrachten.

Het auditpanel is erg te spreken over de leervisie van de opleiding en ziet deze terug in het onderwijsprogramma. Wel vroeg het panel zich af wat de opleiding precies bedoelt met de term Rebelse Wijsheid, wat ook in de auditgesprekken veel aan de orde kwam. Met Rebelse Wijsheid bedoelt de opleiding dat zij studenten stimuleert om buiten de gebaande paden te denken, zaken bespreekbaar te maken buiten normale structuren. Maar wel op een juiste manier onderbouwd. Het auditpanel raadt de opleiding aan deze term meer te expliciteren in het didactisch concept.

Inhoud

De inhoud van het curriculum is opgezet rond vier leerlijnen:

- Vaardigheden
- Theorie
- Professionalisering
- Praktijk en onderzoek

In leerjaar 1 ligt de nadruk op basiskennis en basisvaardigheden, kennismaking met het beroep en de professionele attitude. De vraag *wat is helpen?* staat hierin centraal.

Leerjaar 2 bevat verdiepende, generieke kennis en vaardigheden. Hierin staat Ontwerpen en Uitvoeren centraal. In de theorielijijn krijgen studenten kennis aangereikt die direct toepasbaar is op vraagstukken, maar ook als onderbouwing dient voor de vaardigheden en het onderzoeken in de praktijk. De RLC-bijeenkomsten leggen de verbinding tussen sociale vraagstukken, kennis uit de theorielijijn, vaardighedenlijijn en praktijk. Tweedejaars studenten gaan in de praktijk- en onderzoekslijn aan de slag met sociale vraagstukken van de doelgroepen binnen

hun eigen praktijkplek. In deze leerlijn combineren zij theoretische kennis met praktijkervaringen, vaardigheden en onderzoek. Docenten begeleiden studenten in deze leerlijn op het gebied van onderzoeksvaardigheden, professionele houding en methodisch agogisch werken. Vanaf leerjaar 3 kiezen kunnen studenten kiezen voor een afstudeerrichting (Zorg – GGZ, Jeugdzorgwerker, Welzijn & Samenleving) of ervoor kiezen om breed af te studeren. De professionele verdieping van de student staat vanaf jaar 3 centraal. Eén semester is gericht op verdieping en/of verbreding door een vrij te kiezen minor (voltijd) of een verdiepingsprogramma (deeltijd). In het profielprogramma in periode 4 krijgen studenten specifieke kennis en vaardigheden aangeboden met betrekking tot de gekozen afstudeerrichting en eventuele bijbehorende beroepsregistraties. Ook bevat het profielprogramma verdiepende modules die voor iedere breed opgeleide sociaal werker van belang zijn. Daarnaast volgen studenten in jaar 3 en 4 per periode twee modules rondom een specifiek thema. Verder staat jaar 4 in het teken van afstuderen. In tabellen toont de opleiding de samenhang aan tussen kwalificaties, onderwijs-eenheden, toetsen en studiepunten.

De opleiding kiest er bewust voor om studenten op te leiden voor het brede beroep van de sociaal werker. Op de vraag van het auditpanel of zij er ook over na heeft gedacht om te specialiseren, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, geeft de opleiding aan dat dat een landelijke discussie is. Specifiek voor de opleiding is wel dat zij een grote focus heeft op samenlevingsopbouw, die hoort bij de afstudeerrichting Welzijn en Samenleving. Dit is een belangrijke discipline binnen de beroepspraktijk en er is een grote behoefte aan afgestudeerden met dit profiel. Omdat er alleen aan deze afstudeerrichting geen beroepsregistratie is verbonden, kiezen niet veel studenten hiervoor. Zowel het auditpanel als de opleiding vinden de beroepsregistratie een 'perverse' prikkel. De opleiding voert hier gesprekken over, ook op landelijk niveau. Het auditpanel waardeert het dat de opleiding dit agendeert. Ook is het panel te spreken over de moeite die de opleiding doet om het profiel Welzijn en Samenleving op de kaart te zetten, al ziet het panel ook dat de opleiding hier nog werk te verrichten heeft. Welzijn en Samenleving komt nu vooral aan bod binnen het lectoraat, de koppeling naar het onderwijs dient nog sterker gemaakt te worden. Het auditpanel roept de opleiding op om concrete mogelijkheden en acties te onderzoeken om het profiel Welzijn en Samenleving beter op de kaart te zetten.

De opleiding hecht er waarde aan dat studenten zo vroeg mogelijk ervaring op doen binnen de brede beroepspraktijk van het sociaal werk. De opleiding noemt dit praktijkleren: leren in, met en van de praktijk door het opdoen van verschillende typen praktijkervaringen zoals gastcolleges, opdrachten in de praktijk, praktijkgericht onderzoek en stagelopen.

Een vorm van praktijkleren is de Professionele Werkplaats (PW). Zoals gezegd zijn dit authentieke hybride leeromgevingen waarin studenten leren en innoveren samen met andere studenten, ervaringsdeskundigen, docenten en medewerkers uit de beroepspraktijk. Derde- en vierdejaars studenten kunnen stagelopen en afstuderen in een PW maar er zijn ook praktijkopdrachten voor eerste- en tweedejaars studenten. Het auditpanel is erg te spreken over de PW, studenten worden zo weggehaald van achter hun bureau en staan direct in de praktijk. Wel raadt het panel de opleiding aan om meer PW's te creëren, met name in het welzijnswerk.

Zoals gezegd is het stimuleren van rebelse wijsheid een van de didactische principes van FSS. Het opleiden van kritische professionals komt zowel in de theorie- als in de praktijkvakken aan bod. Studenten zijn zoekende in hoe ze aan kunnen tonen dat ze over rebelse wijsheid beschikken. Het gaat er vooral om dat studenten leren de discretionaire ruimte te benutten. Het auditpanel mist zoals gezegd nog wel meer duiding rond het begrip rebelse wijsheid. Studenten en docenten hadden geen eenduidige omschrijving van wat het begrip inhoudt. Docenten waar het auditpanel mee sprak geven ook aan dat de term rebelse wijsheid verder geconcretiseerd kan worden. Daarnaast merkte het auditpanel op dat rebelse wijsheid voornamelijk naar voren komt op micro niveau, zij roept de opleiding op om ook op meso- en macroniveau hiermee aan de slag te gaan. Dit geldt niet alleen voor rebelse wijsheid maar voor de meeste vraagstukken waar studenten mee aan de slag gaan. Het panel beveelt de opleiding aan om met name in de praktijkopdrachten in jaar 2, studenten ook te laten focussen op meso- en macroniveau. Op meso- en macroniveau raakt rebelse wijsheid aan politiserend werken, deze koppeling kan

nadrukkelijker gemaakt worden in het programma. Daarnaast roept het panel de opleiding op te bepalen of de term rebelse wijsheid het signaleren en agenderen van maatschappelijke vraagstukken inhoudt of dat de opleiding ook studenten wil opleiden tot aanjagers en facilitators van collectieve acties.

Overeenkomsten en verschillen tussen voltijd- en deeltijdopleiding

Net als bij de voltijdopleiding bestaat de deeltijdopleiding uit een propedeusefase (60 EC), een hoofdfase (120 EC) en een afstudeerfase (60 EC). Studenten moeten de gehele studie werkzaam zijn op een relevante praktijkplek.

Het curriculum van jaar 1 en 2 is voor beide opleidingen gelijk. Op de eigen praktijkplek doen deeltijdstudenten praktijkervaring op. De inhoud en didactiek van het onderwijsprogramma wordt zoveel mogelijk aangepast op de ervaring van de studenten.

Jaar 3 is in de deeltijdvariant anders vormgegeven. In het eerste semester verdiepen de studenten zich in thema's die in hun praktijk aan de orde komen (zoals conflicthantering & bemiddeling of integrale schuldhulpverlening). In het tweede semester volgen studenten een verdiepingsprogramma behorende bij het gekozen uitstroomprofiel (Jeugd, Zorg-GGZ, Welzijn & Samenleving) waarna beroepsregistratie kan volgen. Voltijdstudenten volgen in deze periode een minor.

Didactisch zijn er ook verschillen. Er ligt tijdens de lessen meer nadruk op casuïstiek uit de eigen beroepspraktijk, toetsing vindt individueel plaats en studenten hebben één dag in de week les.

Het aantal praktijkuren ligt voor deeltijdstudenten hoger dan voor voltijdstudenten en bouwt op per leerjaar. De deeltijdcoördinator beoordeelt jaarlijks de praktijkplek van de deeltijdstudenten.

Onderzoekend vermogen

Onderzoekend vermogen staat centraal in de leerlijn praktijk en onderzoek. Binnen deze leerlijn gaan studenten aan de slag met het onderzoeken van sociale vraagstukken binnen de eigen praktijkplek of binnen een Real Life Challenge.

Het auditpanel constateert dat er op het gebied van onderzoek ook een verbinding is met de lectoraten sociale veerkracht en inclusieve regio binnen Fontys Sociale Studies⁴. Verschillende docenten uit de opleiding zijn betrokken (geweest) bij deze lectoraten. Docent-onderzoekers verwerken opgedane kennis in de lessen, lesmaterialen, opdrachten en tools.

Het auditpanel is te spreken over het werk van het lectoraat Sociale Veerkracht en de koers en rol van de lector. Het lectoraat besteedt aandacht aan een collectieve manier van werken (collectiveren) en samenlevingsopbouw. Thema's die volgens het panel meer aandacht zouden moeten krijgen in de opleiding zelf.

Ook liggen er veel kansen voor studenten om onderzoeksopdrachten uit te voeren bij het lectoraat. Maar die kansen worden niet benut. De opleiding experimenteert sinds dit studiejaar met het verbinden van onderzoek aan de Professionele Werkplaatsen. Studenten weten het lectoraat nog niet altijd te vinden. Vooral deeltijdstudenten, die weinig op school zijn, missen vaak bijeenkomsten die het lectoraat organiseert.

Om bovengenoemde redenen beveelt het panel de opleiding aan om de koppeling vanuit het lectoraat naar het onderwijs te versterken.

Internationalisering

De opleiding gaat op het gebied van internationalisering uit van twee dimensies: 1) internationale vraagstukken binnen Social Work en 2) vraagstukken rondom intercultureel en cultuursensitief werken. Deze onderwerpen komen aan bod in vakken als (interculturele) communicatie, antropologie, sociologie en diversiteit/wijkgericht werken. In jaar 1 en 2 vindt ook een internationaliseringsweek plaats waarin studenten workshops volgen om inzichten te krijgen in

⁴ Het Lectoraat Sociale Veerkracht en het Lectoraat Inclusieve Regio. Het Lectoraat sociale veerkracht werkt voor sociale studies en lectoraat inclusieve regio staat in dienst van de hele Fontys organisatie en wordt bekostigd uit centrale middelen.

internationale vraagstukken die invloed hebben op de samenleving. In deze week onderzoeken zij een internationaal of intercultureel thema. Vanaf jaar 3 kunnen studenten een praktijkplek kiezen of minor volgen in het buitenland.

In gesprek met het auditpanel gaf de opleiding aan dat internationalisering een van de eerstvolgende agendapunten is waar zij mee aan de slag gaat. Het auditpanel zag dat internationalisering iets onderbelicht is in het onderwijsprogramma en vindt het goed dat de opleiding hiermee aan de slag gaat.

Instroom / doorstroom

Studenten kunnen met de opleiding starten als zij een havo- of vwo-diploma hebben of een afgeronde mbo4-opleiding. Met een propedeusegetuigschrift van een andere opleiding in het domein mens en maatschappij kunnen studenten instromen in de hoofdfase of vrijstelling krijgen voor bepaalde onderdelen, na akkoord van de examencommissie.

De opleiding investeert in voorlichting op open dagen zodat toekomstige studenten weten waar zij zich voor aanmelden.

In studiejaar 2023-2024 stonden 814 voltijdstudenten ingeschreven en 107 deeltijdstudenten. Het diplomarendement binnen vijf jaar is de laatste jaren afgenomen van 42% in 2021 naar 33% in 2023. Het hoge percentage uitval lijkt te maken te hebben met een onduidelijk beroepsbeeld, studenten hebben soms een te rooskleurig beeld van de beroepspraktijk. Ook worden sommige studenten gedurende de opleiding geconfronteerd met eigen ervaringen waar zij mee aan de slag moeten en er dan voor kiezen om de opleiding tijdelijk stil te leggen.

Docenten en begeleiding

Het auditpanel constateert dat er voldoende en gekwalificeerde docenten zijn om studenten op te leiden tot sociaal werkers. Het docententeam bestaat uit 56,66 FTE, verdeeld over 79 docenten. Daarvan is 21,85% bachelor geschoold, 61,18% mastergeschoold en 6,79% gepromoveerd. Het merendeel van de docenten heeft ervaring in het werkveld van zorg en welzijn, of heeft nog een baan binnen deze sector. Daarnaast houden docenten voeling met het werkveld door dat zij praktijkbegeleider zijn of betrokken zijn bij een Professionele Werkplaats.

Er is ruime aandacht voor de professionalisering van de medewerker, onder andere op het gebied van didactische vaardigheden. Iedere startende docent moet de basiskwalificatie didactische bekwaamheid⁵ behalen. Ook worden er trainingen gegeven op het gebied van didactiek, zoals de training Criterium Gericht Interviews of BKE Professionalisering. Daarnaast biedt Fontys Sociale Studies medewerkers de faciliteiten om hun eigen professionele kennis en vaardigheden te versterken.

De OTC en het lectoraat Sociale Veerkracht organiseren studiedagen over onderwijsontwikkeling en didactische professionalisering. Voorbeelden van vragen die aan bod komen zijn: *Wat is de actualiteit waarvoor we opleiden? Welke onderwijsontwikkelingen zijn daarvoor nodig en hoe zorgen we dat onze didactiek daarbij aansluit?*

Studenten zijn erg tevreden over de docenten. Zij waarderen hun betrokkenheid en inhoudelijke kennis. En ook het auditpanel is onder de indruk van de bevologenheid van de docenten.

Studeerbaarheid en begeleiding

Om de studeerbaarheid te bevorderen moeten studenten een bepaald aantal studiepunten halen om door te gaan naar de volgende fase. Zo voorkomt de opleiding dat studenten een te grote achterstand oplopen.

Sinds 2024-2025 is het bindend studieadvies (bsa) afgeschaft. Extra monitoring van studenten van jaar 1 en 2 door studentcoaches moet ervoor zorgen dat het risico op doublures en langstudeerders beperkt blijft.

⁵ De Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO) en Basis Kwalificatie Examinering (BKE) vormen samen het landelijk erkende BDB.

Studenten ervaren een verschil in de studielast tussen jaar 1 en 2. Jaar 1 is relatief rustig en jaar 2 is erg druk omdat er meer projecten zijn en omdat studenten in jaar 2 meer losgelaten worden. Studenten hebben dit bij de opleiding aangegeven in de evaluatiedialogen⁶.

Studentcoaching komt aan bod in professionaliseringsbijeenkomsten. Hierin staat het leren en het ontwikkelen van de student tot professional centraal. Docenten zijn getraind om de rol van coach te vervullen. Studentcoaches houden ook in leerjaar 1 en 2 drie keer per jaar een kansrijkeheidsgesprek met individuele studenten waarin coach en student de motivatie, gelegenheid en capaciteit van de student bespreken.

In leerjaar 3 en 4 is studentcoaching en professionalisering gericht op praktijkleren, ethische dilemma's, verantwoordelijkheid voor eigen leerproces in intervisie en supervisie. Studenten krijgen in leerjaar 3 en 4 ook een half jaar supervisie onder begeleiding van een geregistreerde supervisor. Studenten waar het auditpanel mee sprak zijn erg tevreden over de supervisie. De supervisiegroepen zijn heterogeen waardoor onderwerpen van verschillende kanten worden besproken. Het auditpanel is erg te spreken over de rol en de opzet van supervisie, en ook de studenten die het panel sprak zijn hier erg tevreden over.

Binnen de deeltijdopleiding ligt het accent bij studentcoaching meer op zaken die studenten tegenkomen in de beroepspraktijk. Thema's als werken ten behoeve van cliënt en cliëntsystemen en het werken binnen en vanuit een (hulpverlenings-)organisatie staan hierin centraal. Ook is er, net als bij de voltijd, aandacht voor studievaardigheden.

Er zijn verschillende coördinatoren binnen de opleiding die studenten helpen bij extra ondersteuningsbehoeften. Zo kunnen studenten met een (tijdelijke) beperking of te maken hebben met bijzondere omstandigheden terecht bij de zorg coördinator.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleiding gebruikt Canvas als digitale leeromgeving, SharePoint voor informatie en Gradework als digitale omgeving voor toetsen en beoordelen. Voor kennistoetsen werkt de opleiding met TestVision.

Het auditpanel heeft de online leeromgeving van verschillende vakken bekeken en was hier erg over te spreken. De omgeving is overzichtelijk, duidelijk vormgegeven en de planning die er staat is erg overzichtelijk. Ook wordt er een verband gelegd tussen de te bestuderen literatuur en de relevantie ervan.

Weging en Oordeel voldoet

In het didactisch concept van de opleiding staan Real Life Challenges centraal: studenten gaan aan de slag met integrale opdrachten waarbij de docent als coach en expert aanwezig is en reële wijsheid bij de studenten stimuleert. Het auditpanel is erg te spreken over de leervisie van de opleiding en ziet deze terug in het onderwijsprogramma. Wel vindt het panel de term reële wijsheid wat vaag, en raadt de opleiding aan deze term te expliciteren in het didactisch concept.

De inhoud van het curriculum is opgezet rond de vier leerlijnen i) Vaardigheden, ii) Theorie, iii) Professionalisering en iv) Praktijk en Onderzoek. In jaar 1 ligt de nadruk op basiskennis en -vaardigheden en jaar 2 bevat verdiepende, generieke kennis en vaardigheden. Vanaf jaar 3 staat de professionele verdieping van de student centraal. Studenten kiezen een afstudeerrichting (Zorg – GGZ, Jeugdzorgwerker, Welzijn & Samenleving) of kiezen ervoor om breed af te studeren. Studenten kiezen een minor en volgen in jaar 3 en 4 modules rond specifieke thema's. Verder staat jaar 4 in het teken van het afstuderen.

De opleiding kiest er bewust voor om studenten breed op te leiden, maar heeft wel de focus op samenlevingsopbouw, dat hoort bij de afstudeerrichting Welzijn en Samenleving. Het panel is te spreken over de moeite die de opleiding doet om het profiel Welzijn en Samenleving op de kaart te zetten. Wel roept het auditpanel de opleiding op om concrete mogelijkheden en acties te onderzoeken om het profiel Welzijn en Samenleving beter op de kaart te zetten.

⁶ Ingeroosterde evaluatiemomenten, 2x per jaar, met studenten en docenten.

Thema's binnen het profiel Welzijn en Samenleving komen nu vooral aan bod binnen het lectoraat, terwijl deze thema's ook binnen het onderwijsprogramma aan bod dienen te komen, aldus het panel. Het panel beveelt de opleiding daarom aan de koppeling tussen het lectoraat en het onderwijs te versterken.

Praktijkleren staat centraal in de opleiding. Een vorm van praktijkleren is de Professionele Werkplaats (PW): authentieke hybride leeromgevingen waarin studenten leren en innoveren samen met andere studenten, ervaringsdeskundigen, docenten en medewerkers van de organisatie. Het auditpanel is erg te spreken over de PW, studenten worden zo weggehaald van achter hun bureau en staan direct in de praktijk. Wel raadt het panel de opleiding aan om meer PW's te creëren, met name in het welzijnswerk.

Het stimuleren van rebelse wijsheid komt zowel in de theorie- als in de praktijkvakken aan bod. Het auditpanel mist zoals gezegd duiding rond dit begrip. Ook zag het panel dat rebelse wijsheid in het programma vooral aan bod komt op micro niveau. Het auditpanel beveelt de opleiding aan om in opdrachten ook te focussen op meso- en macroniveau.

Onderzoekend vermogen staat centraal in de Praktijk en Onderzoek leerlijn, hierin gaan studenten aan de slag met het onderzoeken van sociale vraagstukken. Ook is er op het gebied van onderzoekend vermogen een verbinding met de lectoraten. Het auditpanel is te spreken over het werk van de lectoraten maar ziet nog wel ontwikkelpunten. Zo zouden studenten onderzoekopdrachten kunnen uitvoeren bij het lectoraat, maar zij doen dit nog niet.

Het auditpanel constateert dat er voldoende en gekwalificeerde docenten zijn om studenten op te leiden tot sociaal werkers, veel ook met praktijkervaring in het werkveld van zorg en welzijn. Ook is er aandacht voor de professionele ontwikkeling van docenten, onder andere op het didactisch vlak. Hiervoor worden verschillende trainingen gegeven. Studenten zijn erg tevreden over de docenten en de studiebegeleiding. Zij waarderen hun betrokkenheid en inhoudelijke kennis. En ook het auditpanel is onder de indruk van de bevologenheid van de docenten.

Het auditpanel komt mede door bovengenoemde positieve punten tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 2 voor beide varianten.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student. De examencommissie oefent haar wettelijke taken en bevoegdheden uit.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Toetsing binnen Fontys Sociale Studies wordt gezien als een middel om de gestelde leerresultaten te evalueren en te kwalificeren. Ook is het een middel om de groei en ontwikkeling van de student te stimuleren. De opleiding zet toetsing in om het leren van de student te versterken. Het geven van feedback, feedup en feed-forward is hierbij heel belangrijk.

Uitvoering van het toetsbeleid ligt bij de OTC, waarbij overleg en afstemming tussen de onderwijsmanager, examencommissie en OTC plaatsvindt.

Het auditpanel zag dat de opleiding in de OER aantoont dat de eindkwalificaties samenhangen met de competenties uit het landelijk beroepsprofiel, dat alle eindkwalificaties worden gedekt in het curriculum en welke toetsing daarbij hoort. In toetsmatrijzen geeft de opleiding de koppeling tussen de leerresultaten en de eindkwalificaties weer. Het panel vindt dit overzichtelijk weergegeven.

Bij de toetsing wordt zoveel mogelijk uitgegaan van authentieke beroepstaken en -producten. De drie (hoofd)toetsvormen die de opleiding hanteert zijn:

- Schriftelijke toetsen; klassikale toetsen zoals een kennistoets.
- Mondelinge toetsen; een gesprek tussen twee examinatoren en de student.
- Performance assessment; hierin wordt het beroepsgedrag van de student geobserveerd en beoordeeld.

Op basis van de leerresultaten wordt bepaald welke toetsvormen en -methoden het best gehanteerd kunnen worden.

Beoordelingen zijn, afhankelijk van de toetsvorm, analytisch of holistisch. FSS beweegt steeds meer naar holistisch beoordelen. Dit vraagt om andere vaardigheden van examinatoren. Rubrics geven richting aan de beoordelingen. Docenten zullen een BKE-training volgen waarin de nieuwe toetspraktijk van de opleiding is meegenomen.

Kwaliteit toetsing en beoordeling

De opleiding neemt verschillende maatregelen om te zorgen dat de toetsing valide, betrouwbaar en transparant is. Een aantal voorbeelden van genomen maatregelen zijn:

- De opleiding maakt gebruik van toetsmatrijzen.
- De OTC checkt d.m.v. screenings vooraf en achteraf de validiteit van de toetsen.
- De ontwikkeling van iedere toets gebeurt volgens het vierogen principe; de toetsmatrijs behorende bij een toets wordt opgesteld in overleg met een andere examinerator of toetsconstruuteur.
- De toetsverantwoordelijke zorgt onder andere voor een duidelijke beoordelaarsinstructie, beoordelingsformulieren, antwoordmodellen en rubrics.
- Er vinden geregeld kalibratiesessies plaats tussen de beoordelaars, deze vergroten de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid en zijn belangrijk bij holistische beoordelingen.
- Het gemaakte werk wordt gecontroleerd op plagiaat middels een plagiaatcontroleprogramma.
- De OTC zorgt er middels instructies en formats voor dat toetsen op eenzelfde wijze geconstrueerd worden.

- Het docententeam is (bij)geschoold in toetsbekwaamheid, onder ander door het volgen van een CGI training en BKE⁷.
- Door middel van toetsmatrizen, de toetsopdrachten en de beoordelingscriteria en -formulieren weten de studenten per toets waar zij op getoetst en beoordeeld worden.

Daarnaast vindt er binnen de OTC en de examencommissie regelmatig kalibratie plaats. Kalibratie vindt plaats volgens twee manieren: i) het gezamenlijk nakijken en bespreken van (delen van) werkstukken en ii) het bespreken van een (single point) rubric om als beoordelaars op één lijn te zitten en het concreter maken van de rubric (zie verder *borging en examencommissie*). Mede door het holistisch beoordelen wordt kalibratie steeds belangrijker. Door het OTC is een document ontwikkeld waarin de inhoudelijke invulling en eisen aan kalibreersessies staan vermeld.

Het auditpanel heeft gekeken naar een representatieve set van toetsen van alle leerjaren. Het panel was te spreken over de kwaliteit en inhoud van de toetsen. Al miste het panel in de toetsing de concepten rebelse wijsheid en een warm hart en een koel hoofd. Het panel adviseert de opleiding deze termen meetbaar te maken zodat ze in de toetsing aan bod kunnen komen.

Borging en examencommissie

De examencommissie heeft als belangrijkste taak de borging van de kwaliteit van toetsing. De commissie bestaat uit drie leden en een extern lid. De leden zijn afkomstig uit diverse teams binnen het instituut. De examencommissie evalueert in samenwerking met de onderwijs en toetscommissie (OTC) de kwaliteit van toetsing. Bevindingen worden gerapporteerd in het jaarverslag van de examencommissie. In het laatste jaarverslag constateert de examencommissie dat er recht wordt gedaan aan de volledige toetscyclus en dat toetsing plaatsvindt conform de OER, de OER-tabellen en het toetsbeleid.

Ook stelt de examencommissie ieder jaar richtlijnen op voor het managementteam (MT) met als doel het beleid van FSS aan te scherpen en te actualiseren. Voor het opstellen van deze richtlijnen kijkt de examencommissie naar de kwaliteitseisen van het wettelijk kader.

De examencommissie vindt het belangrijk dat er regelmatig gekalibreerd wordt op het gebied van toetsing. Hiervoor heeft de OTC een document ontwikkeld dat inhoudelijke invulling geeft aan deze sessies. Alle betrokkenen vinden dat kalibratie sindsdien inhoudelijker is. Uitkomsten van kalibratiesessies worden besproken binnen de opleiding. De voorzitter van de examencommissie bespreekt 'grote lijnen' in periodieke bila's met de directeur. Daarnaast zijn er iedere onderwijsperiode driehoeksoverleggen tussen examencommissie en onderwijsmanager (indien nodig afhankelijk van te bespreken thema's aangevuld met leden van de OTC en andere belanghebbenden).

Naast de examencommissie zijn er meerdere gremia betrokken bij de borging van de kwaliteit van de toetsing. Zo is het MT verantwoordelijk voor de kwaliteit, organisatie en uitvoering van het toetsbeleid. De uitvoering van het toetsbeleid is belegd bij de OTC. De OTC monitort de uitvoering van het toetsbeleid door onder andere het screenen van het toetsontwerp en -materiaal met twee toetsscreeners.

Daarnaast heeft iedere toets een toetsverantwoordelijke. Iedere onderwijseenheid heeft een vakverantwoordelijke en een toetsverantwoordelijke. Een van hen is ook de toetsconstructeur. Sinds 2024 rapporteert de OTC drie keer per jaar aan het MT en de examencommissie met betrekking tot de toetsing.

Het auditpanel trof een kundige examencommissie die 'in control' is. De opleiding gaat van analytisch beoordelen steeds meer richting holistisch beoordelen. De examencommissie, en ook de OTC, pakken hun rol hierin goed op. Wel constateert het panel dat de veelheid en verscheidenheid aan toetsen en beoordelingen in rubrics tegen het licht gehouden moeten worden om de navolgbaarheid van de beoordelingen te vergroten en te waarborgen.

⁷ BKE staat voor Basis Kwalificatie Examinering.

Afstuderen

Het afstudeertraject is sinds studiejaar 2022-2023 (deeltijd) en 2023-2024 (voltijd) herzien om beter aan te sluiten bij de ontwikkelingen binnen het beroep van sociaal werker. De opleiding heeft ervoor gekozen om te gaan werken met een afstudeerproject in plaats van een afstudeerscriptie.

Het eindniveau wordt getoetst in de toetsen Eindfase Praktijk, het Afstudeerproject en de toetsen Professionalisering en Supervisie. Studenten studeren af op het gekozen profiel (Zorg – GGZ, Jeugdwerker of Welzijn & Samenleving) of het brede profiel. In de eindwerken tonen studenten aan dat zij als sociaal werker op eindniveau kunnen handelen op hun praktijkplek, dat zij beschikken over onderzoekend vermogen als sociaal veranderaar en dat zij weten wie zij zijn als sociaal werker aan de hand van reflectie, supervisie en professionele dilemma's.

De opleiding daagt studenten in het afstudeerproject uit om een complex sociaal maatschappelijk vraagstuk uit hun praktijkplek te onderzoeken op basis van de vier fases van mensgericht ontwerpen. Ze initiëren daarbij een verandertraject, creëren draagvlak en implementeren (delen van) het verandertraject op basis van relevant en betrouwbaar bronnenmateriaal. Het afstudeertraject neemt het gehele vierde jaar in beslag.

Studenten ronden de Eindfase Praktijk af na het eerste semester van jaar 4 en tonen hierin aan dat zij als zelfstandig sociaal werker op eindniveau functioneren, dat zij hun eigen professionaliseringsproces kunnen onderbouwen en hun professionalisering op eindniveau kunnen verantwoorden.

Alle zeven eindkwalificaties worden met de toetsen Eindfase Praktijk en Afstudeerproject beoordeeld, waarbij in de Eindfase Praktijk de nadruk ligt op het handelen als sociaal werker in de praktijk en bij het Afstudeerproject de nadruk ligt op de rol van de sociaal veranderaar.

De toets Eindfase Praktijk wordt beoordeeld aan de hand van een portfolio en een criteriumgericht interview. Hier zijn twee examinatoren bij betrokken: een docent die niet betrokken is geweest bij de begeleiding van de student en de praktijkbegeleider van de student.

Tijdens het afstudeerproject levert de student vijf mijlpalen aan met betrekking tot het verandertraject, waar hij feedback op heeft ontvangen van de docent, peers en een aantal stakeholders uit de praktijk. Uiteindelijk levert de student een implementatieplan aan, geeft hier een presentatie over en voert een criteriumgericht interview. Deze worden samen beoordeeld door twee examinatoren, net als bij de Eindfase Praktijk.

Het auditpanel beveelt de opleiding aan om examinatoren een assessorentraining te laten volgen, dit komt het holistisch bevragen, met name op meta niveau (in tegenstelling tot het analytisch beoordelen dat meer op detailniveau plaatsvindt), en beoordelen ten goede.

De examencommissie is nauw betrokken bij de kwaliteit van het afstuderen, onder andere door het screenen van eindwerken. Er zijn verbeteringen doorgevoerd op het gebied van de procedure voor verplichte kalibreersessies, scholing van de examinatoren in het afnemen van een criteriumgericht interview en het aanscherpen van onder andere toetsbeschrijvingen en rubrics.

Het werkveld geeft aan dat de afstudeerprojecten die de studenten maken aansluiten bij de doelgroepen waar de organisatie mee werkt. In veel gevallen worden projecten daadwerkelijk binnen de organisatie geïmplementeerd en is er draagvlak bij de doelgroep en de medewerkers.

De opleiding wil ook bij het afstuderen de verbinding met het lectoraat versterken. De opleiding is in 2024 een pilot gestart waarbij een docent-onderzoeker uit het lectoraat de studenten begeleidt. Het auditpanel moedigt dit aan.

Het auditpanel heeft naar 15 eindwerken (zie ook standaard 4) en de bijbehorende beoordelingen gekeken, van zowel voltijd- als deeltijdstudenten. Het auditpanel was het in bijna alle gevallen eens met het oordeel van de examinatoren. In enkele gevallen kwam de gegeven feedback niet overeen met het gegeven oordeel. Dan was er forse feedback, maar het eindoordeel was wel voldoende. Dit waren uitzonderingen, over het algemeen was het panel het eens met de beoordelingen en kregen studenten feedback waar ze ook echt iets aan hadden.

Wel ontbrak volgens het panel soms aan navolgbaarheid in de beoordelingen. Het gebruik van kleuren in de beoordelingsformulieren en inhoud van de feedback was het panel niet in alle gevallen duidelijk. Ook was voor het panel niet helder hoe de weging plaatsvindt van het CGI en

hoe de afzonderlijke beoordelingen leiden tot één cijfer. De opleiding zit in een overgang van analytisch naar holistisch beoordelen en erkent dat er niet eenduidig met kleuren wordt gewerkt en dat er een concretiseringsslag gemaakt moet worden in de formulering van de feedback. Regelmatige kalibratie en focus op feedbackgeletterdheid van de examinatoren moet hierin verbetering opleveren. Het panel ziet dat de opleiding nog zoekende is maar merkt dat de juiste gesprekken gevoerd worden en dat de examencommissie dezelfde zaken als het panel constateert. Het panel heeft er dan ook vertrouwen in dat de opleiding in staat is de concretiseringsslag te maken.

Het auditpanel merkte op dat rebelse wijsheid niet duidelijk terugkwam in de eindwerken (zie verder standaard 4). Het panel vroeg zich af hoe je zo'n begrip beoordeelt. In de bekeken beoordelingsformulieren kwam het niet naar voren. De opleiding erkent dit en geeft aan dat het een zoektocht is deze term terug te laten komen in de beoordelingen.

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel zag dat de opleiding in de OER aantoont dat de eindkwalificaties samenhangen met de competenties uit het landelijk beroepsprofiel, worden gedekt in het curriculum en welke toetsing daarbij hoort. In toetsmatrijzen geeft de opleiding de koppeling tussen de leerresultaten en de eindkwalificaties weer. Het panel vindt dit overzichtelijk weergegeven.

Bij toetsing binnen de opleiding wordt zoveel mogelijk uitgegaan van authentieke beroepstaken en -producten. Afhankelijk van de toetsvorm (schriftelijke toets, mondelinge toets of performance assessment) is de beoordeling analytisch of holistisch.

Het auditpanel zag dat de opleiding verschillende maatregelen neemt om te zorgen dat toetsing valide, betrouwbaar en transparant is. Zo worden toetsen ontwikkeld met het vierogen principe en zorgt de onderwijs en toetscommissie (OTC) er middels instructies en formats voor dat toetsen op eenzelfde wijze geconstrueerd worden. Ook weten studenten door middel van een toetsmatrijzen, de toetsopdracht en beoordelingscriteria wat er van hem verwacht wordt. Binnen de OTC en de examencommissie vindt regelmatig kalibratie plaats. Er worden werkstukken besproken en ook naar de interpretatie gekeken van de rubrics.

Het auditpanel trof een kundige examencommissie die 'in control' is. De opleiding gaat van analytisch beoordelen steeds meer richting holistisch beoordelen. De examencommissie, en ook de OTC, pakken hun rol hierin goed op. Wel moeten volgens het panel de veelheid en verscheidenheid aan toetsen en beoordelingen in rubrics tegen het licht gehouden worden om de navolgbaarheid van de beoordelingen te vergroten en te waarborgen.

Het eindniveau wordt getoetst in de toetsen Eindfase Praktijk, het Afstudeerproject en de toetsen Professionalisering en Supervisie. Studenten studeren af op het gekozen profiel (Zorg – GGZ, Jeugdwerker of Welzijn & Samenleving) of het brede profiel. Alle zeven eindkwalificaties worden met de toetsen Eindfase Praktijk en Afstudeerproject beoordeeld, waarbij in de Eindfase Praktijk de nadruk ligt op het handelen als sociaal werker in de praktijk en bij het Afstudeerproject de nadruk ligt op de rol van de sociaal veranderaar. Studenten sluiten beide afstudeerwerken af met een criteriumgericht interview. Het auditpanel beveelt de opleiding aan om examinatoren een assessorentraining te laten volgen, dit komt het holistisch bevragen en beoordelen ten goede.

Het panel keek naar vijftien eindwerken en bijbehorende beoordelingen (van zowel voltijd- als deeltijdstudenten). Het auditpanel was het in bijna alle gevallen eens met de gegeven beoordelingen. Wel ontbrak volgens het panel soms aan navolgbaarheid in de beoordelingen. De opleiding zit in een overgang van analytisch naar holistisch beoordelen en is hierin nog zoekende. Het panel merkt dat de juiste gesprekken gevoerd worden en dat de examencommissie dezelfde zaken als het panel constateert. Het panel heeft er dan ook vertrouwen in dat de opleiding in staat is de concretiseringsslag te maken.

Bovenstaande in acht nemend komt het auditpanel voor standaard 3 voor beide varianten tot het oordeel 'voldoet'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Eigen oordeel auditpanel over het gerealiseerde niveau

Het auditpanel bekeek van 12 voltijdstudenten en van 3 deeltijdstudenten het afstudeerproject. Van 5 van deze studenten (1 deeltijd en 4 voltijd) bekeek het panel ook de Eindfase Praktijk c.q. het portfolio. Er is naar rato een verdeling gemaakt tussen de verschillende afstudeerrichtingen. Vanwege de herziening van het onderwijs, en dus ook het afstuderen, heeft het panel eindwerken bekeken uit cohort 2023-2024.

Het auditpanel zag duidelijk het hbo-bachelorniveau over de volle breedte terug in de eindwerken. Het panel was met name te spreken over de relevante onderwerpen die alle studenten kozen, en de heldere probleemaanpakken en sterke analyses van die problemen. Wel zag het auditpanel rebelse wijsheid en een warm hoofd en een koel hart niet duidelijk terug in de afstudeerwerken. Zij is van mening dat dit in de reflectie van de student terug moet komen, maar er is geen vaste reflectiemethode. Het panel beveelt de opleiding aan de reflectie meer methodisch vorm te geven zodat onder andere rebelse wijsheid duidelijk aan bod komt. Ook kon er in een aantal werken een verdiepingsslag gemaakt worden, om meer tot de kern van het probleem te komen. Zo ontbrak bijvoorbeeld in een aantal eindwerken een koppeling op macroniveau of een blik naar buiten.

Wijze waarop de afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Studenten zijn tevreden over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk. In de hbo-monitor van 2023 gaf 75% van de studenten aan dat de opleiding een goede basis vormt om te starten op de arbeidsmarkt. En ook werkveldpartners uit de professionele werkplaatsen en leden van de werkveldadviescommissie zijn tevreden over het niveau waarmee de studenten de opleiding verlaten. Praktijkorganisaties bieden studenten regelmatig een baan aan, nog voordat zij zijn afgestudeerd.

Ook alumni waar het auditpanel mee sprak gaven aan een goede basis te hebben meegekregen om zich als werkende verder te ontwikkelen.

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel bekeek van 12 voltijdstudenten en van 3 deeltijdstudenten het afstudeerproject. Van 5 van deze studenten (1 deeltijd en 4 voltijd) bekeek het panel ook de Eindfase Praktijk c.q. het portfolio. Het auditpanel zag het hbo-bachelorniveau terug in de eindwerken en was vooral te spreken over de relevante onderwerpen, de heldere probleemaanpakken en de sterke analyses van die problemen. De rebelse wijsheid kwam in de eindwerken minder goed naar voren. Als de reflectie meer methodisch vormgegeven wordt, is er ook meer ruimte om hierop te reflecteren.

Alumni en het werkveld zijn tevreden over het niveau waarmee afgestudeerden de opleiding verlaten.

Het auditpanel komt voor deze standaard tot het oordeel 'voldoet' voor beide varianten.

5. EINDOORDEEL

Het auditpanel trof een opleiding aan met een heldere visie en een praktijkgericht onderwijsprogramma. Het panel zag mooie praktijkopdrachten tijdens de visitatie en was onder de indruk van het bevlogen docententeam. De werkveldpartners zijn nauw bij de opleiding betrokken en de OTC en examencommissie kundig. Ook is de opleiding nog in ontwikkeling, zij wil de afstudeerrichting Welzijn en Samenleving groter maken. Een initiatief dat het panel zeer toejuicht. En ook kan de opleiding nog wat slagen maken met betrekking tot het holistisch beoordelen van (afstudeer)werken. Het panel zag dat de opleiding deze onderwerpen al op de agenda heeft staan en hier gesprekken op hoog niveau over voert.

Het panel beoordeelt dan ook alle standaarden voor beide varianten als 'voldoet' en komt op basis van de beslisregels van de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de bacheloropleiding Social Work als geheel tot het oordeel 'positief'. Het panel adviseert de NVAO om de accreditatie van de opleiding Social Work van Fontys Hogeschool te continueren.

6. AANBEVELINGEN

- Focus bij maken van met name in de praktijkopdrachten in jaar 2 niet alleen op micro-niveau, maar ook op meso- en macroniveau.
- Zorg dat iedereen weet wat de term rebelse wijsheid inhoudt.
- Onderzoek concrete mogelijkheden en acties om het profiel Welzijn en Samenleving beter op de kaart te zetten en blijf je opleidingsdoelen toetsen aan de veranderende samenleving.
- Zorg voor een sterke(re) verbinding tussen het lectoraat en het onderwijs.
- Laat examinatoren een assessorentraining volgen, dit komt het holistisch bevragen en beoordelen ten goede.
- Geef de reflectie in de eindwerken meer methodisch vorm. Zo kan er meer ruimte worden gegeven aan de ontwikkeling van rebelse wijsheid bij de studenten.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Fontys Hogeschool hbo-bacheloropleiding Social Work voltijd/ deeltijd		
Onderwerpen / Standaarden	Oordeel	
	Voltijd	Deeltijd
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Algemeen eindoordeel	positief	positief

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels**

Auditprogramma opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Social Work – Fontys Hogeschool – 10 oktober 2024

8.15-8.45	Vooroverleg panel	• Voorzitter panel • Panellid • Panellid • Panellid • Secretaris
8.45-9.00	Welkom en openingspresentatie	• Directeur FSS • Manager onderwijs FSS • Lector FSS
9.00-9.45	Management	• Directeur FSS • Manager onderwijs FSS • Lector FSS
9.45-10.15	Parels; 3 rondes van 10 minuten ervaring & dialoog	• PW Maatschappelijke impact • Afstudeerproject • Supervisie
10.15-10.30	Pauze	
10.30-11.15	Docenten	• Docent, praktijk coördinator • Docent, lid opleidingscommissie • Docent, deeltijd coördinator • Docent, coördinator afstuderen • Docent, Studentcoach coördinator • Docent, onderzoeker lectoraat, lid Onderwijs-toetscommissie • Docent, onderzoeker lectoraat
11.15-12.00	Studenten	• 2e jrs VT • 2e jrs VT • 2e jrs VT en OC lid • 3e jrs DT • 3e jrs DT • 4e jrs DT
12.00-12.45	Lunch en materiaal inzage	

12.45-13.30	Alumni & werkveld	Alumni: • DT • VT Werkveldpartner: • Stichting IK WIL • Pactum • LEVgroep
13.30- 14.15	Examencommissie & OTC	• Voorzitter examencommissie, docent-onderzoeker • Lid examencommissie, docent-onderzoeker • Voorzitter onderwijs-toets commissie, docent • Lid onderwijs-toets commissie, docent • Lid onderwijs-toets commissie, docent
14.15-14.45	Pending Issues	
14.45-15.30	Voorbereiding terugkoppeling	
15.30-16.15	Terugkoppeling MT & Geïnteresseerde FSS	MT FSS: • Directeur FSS • Manager onderwijs FSS • Lector FSS Vertegenwoordigers FSS: • Commissieleden sluiten aan • Actoren van de visitatie dag • Alle collega's FSS die in de gelegenheid zijn
16.15-16.30	Pauze / intern overleg panel	
16.30-17.15	Ontwikkelgesprek met MT & vertegenwoordigers FSS	MT FSS: • Directeur FSS • Manager onderwijs FSS • Lector FSS Vertegenwoordigers FSS: • Voorzitter OTC • Lid OTC • Voorzitter ex.cie • lid ex.cie • Lid OC • Kwaliteitscoördinator • Directiesecretaresse
17.15-17.30	Afronden visitatie	

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het audit-panel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (inwerkingtreding 1 april 2024). Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen de deelpanels is geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland', (2024).

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één opleidingscode (ISAT) wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Opleidingsbeoordeling instelling met erkenning ITK

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding
- Taakgebieden en leeruitkomsten B Social Work
- Landelijk opleidingsdocument sociaal werk
- Kaderdocument Fontys Hogeschool Sociale Studies
- Eindkwalificaties B SW – beoogde leerresultaten
- Schematisch programmaoverzicht
- Onderwijs- en examenregeling – OER + tabellen
- Jaarverslag opleidingscommissie
- Overzicht van het ingezette personeel
- Overzichtslijst van alle recente eindwerken
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie
- Huishoudelijk reglement examencommissie

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd. Het betrof 12 eindwerken van de voltijd en 3 eindwerken van de deeltijd. Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV

Panelsamenstelling

Op 25 september 2024 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Social Work van Fontys Hogeschool, onder het nummer PA-2052. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

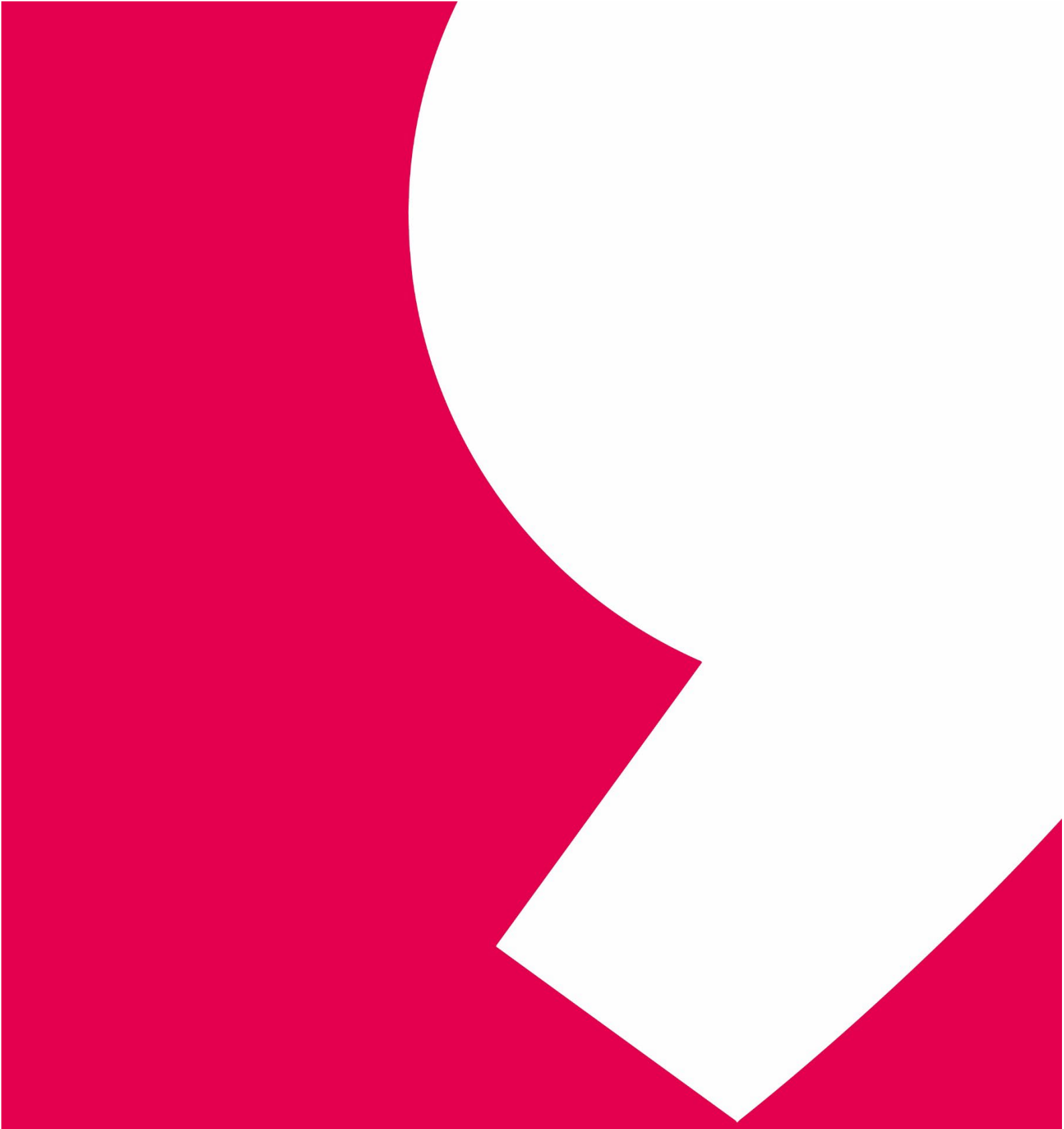
Naam visitatiegroep:	HBO Bachelor Social Work
----------------------	--------------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
P. Wildschut MEd	Voorzitter	Hogeschooldocent en leidinggevende van het Assessment Centrum van de lerarenopleiding van Hogeschool Rotterdam en het Bureau Assessment & Validering (a.i.) van Hogeschool Utrecht.
Dr. K. Landsbergen	Lid	Senioronderzoeker Lectoraat Sociale Duurzame Praktijken aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en bestuurslid BPSW.
drs. E. Luttik	Lid	Senior beleidsadviseur Sociaal Werk Nederland.
D. Schutz	Studentlid	Student Social Work, Hogeschool Inholland.
J. Koot	Secretaris	Adviseur bij Hobéon

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeon.nl
info@hobeon.com